

M 303 818

Martin Čepa

Zvon

ilustroval Richard Fischer

Argo

Doma, a přece tak daleko

Karolína pomalu otevřela oči. Nic neviděla. Opět je zavřela a párkrát se nadechla. Bolela ji hlava, ale pravděpodobně to byl jen důsledek pádu, bolest pulzovala z místa na zátylku. Znovu otevřela oči a s úlevou si uvědomila, proč nic nevidí. Ležela obličejem na tvrdé zemi, hladké, ale členité. Musí být pořád uvnitř kamene, jehož stěny byly černější než černočerná noc.

Opatrně se posadila a rozhlédla se. Nekonečná temnota okolo, prozářená jen občasným odleskem čirých krystalů, ji opět ohromila. Pak jí padl zrak na zubatý otvor ve stěně. Něco se jí na něm nezdálo. Ještě před chvílí byla na půdě tma, že si museli svítit mobilem, ale teď se půda za puklinou zdála být plná světla.

Chtěla se postavit a vtom ji zaplavila vlna děsu. Světlo pronikající puklinou ozářilo její mobil povalující se na neviditelné zemi, takže to vypadalo, že levituje, sotva si ho ale všimla. Na zemi před ní ležely Vaškovy nohy a na nich spočívala jakoby polovina Heleniny hlavy, část trupu a jedna paže.

Zírala na ten výjev několik vteřin a hlavou jí začala pulzovat bolest. Co se proboha stalo? Chtělo se jí křičet, ale zmohla se jen na tiché zasténání. Po čtyřech se doplazila ke kamarádům.

Pohládila Helenu po tváři. Měla ji teplou. Vzala ji za ruku a na zápěstí jasně ucítla dívčin tep.

„Helčo?“ promluvila do ticha a hleděla kamarádce do tváře.

Zdálo se jí to, nebo se Heleně zachvělo víčko?

„Helčo!“ řekla hlasitěji a lehce ji poplácala po tváři.

Helena pootočila hlavu a pak pomalu otevřela oko.

„C-co se... děje?“ zeptala se unaveně.

Karolína na ni zírala a jen vrtěla hlavou. Z přivrácené půlky Heleniny hlavy na ni civělo oko. Připadala si jako v nějaké noční můře nebo hororu.

Helena se opřela o loket a posadila se. Najednou měla opět celou hlavu, mračila se a druhou rukou si mnula spánky.

„Bolí mě hlava...“ zamumlala a podívala se na Karolínu.

Ta od ní odtrhla pohled, stočila ho ke škvíře a vzápětí se rozesmála.

„Proč se směješ?“ nechápala Helena.

„Tak se podívej na bráchu,“ odpověděla Karolína a ukázala prstem na Vaškovy nohy.

Helena otočila hlavu a leknutím sebou trhla. Karolína se rozesmála ještě víc a přesunula se ke kamarádce.

„Podívej,“ řekla a vzala Helenu za ruku. „Natáhni ruku.“

Držely se za ruce a začaly je pomalu natahovat před sebe. Chvíli se nic nedělo, ale najednou jim začaly mizet prsty, pak dlaně, až jim z paží zbyly jen pahýly.

„Co to má znamenat?“ zeptala se Helena.

„Stín,“ odpověděla Karolína, svěsila paži a opět se zasmála. „Je to jen stín.“

Helena několikrát předpažila a nechala ruce zmizet a zase objevit.

„To je neuvěřitelné. Vypadá to tak nereálně. Jako nějaké trik,“ podívala se na Karolínu.

„Musí to být těma černýma stěnama,“ pokývala Karolína hlavou. „Neodráží se od nich světlo, takže je tu osvětlený jen to, na co dopadne světlo přímo z otvoru. Proto je ten přechod tak ostřej. Když jsem se probrala, viděla jsem vás... no, takhle,“ ukázala rukou k nehybně ležícím Vaškovým nohám, „a myslela jsem si... vlastně jsem ani nevěděla, co si mám myslet. Vypadalo to neuvěřitelně děsivě,“ dodala.

„Jak dlouho jsme vlastně byly v bezvědomí?“ zeptala se Helena a začala třást bratrovým bezvládným tělem.

„Nevím, ale nějakou dobu to asi bude,“ odpověděla Karolína a natáhla se pro telefon. Byl vypnutý. Zapnula ho a na displeji se zobrazilo načítací okno.

Vstala a zamotala se jí hlava. Prohmatala si rukou bolavý zátylek a pod prsty ucítila zaschlou krev. Museli tu ležet aspoň hodinu. Vtom si vzpomněla na bratra. Jak to že jim Eda nepomohl? Přece nemůže celou dobu čekat na půdě, až vyjdou ven?

„Co se sakra stalo?“ ozval se Vašek, kterého Helena konečně probrala. Seděl na zemi a zmateně těkal pohledem mezi dívkami.

„Omdleli jsme,“ řekla Karolína a pomohla mu vstát. „Edo!“ zavolala směrem ke škvíře. Nikdo jí ale neodpověděl.

„Bolí mě hlava,“ promnul si Vašek spánky.

„To nás všechny,“ odvětila Helena. „Pojďme radši ven.“

Jeden po druhém se vysoukali puklinou ven a před kamenem zůstali zaraženě stát.

Skříně, za kterými byl kámen schovaný, byly pryč. Stejně tak většina nábytku vyskládaného podél stěn. Zbylo jen pár stolů, židlí a dvě skříně.

Nejvíce je ale překvapila velikost prostoru. Stěna s dveřmi na podestu, za kterou byla sušárna, byla pryč. Stejně tak strop, kterým se sem probourali. Před sebou měli celý prostor půdy. Že jsou pořád v jejich domě, poznali jen podle oken, která zůstala stejná.

„Co se tady sakra stalo?“ zopakoval Vašek a zmateně se rozhlížel.

„Edo?“ zavolala Karolína, odpověď však ani nečekala. Přejížděla zrakem po půdě a cítila, jak v ní začíná narůstat panika. Něco tu bylo hodně špatně, a navíc ztratila bratra.

„Slyšíte to?“ zeptala se najednou Helena.

„Ne. Co myslíš?“ opáčil Vašek, zatímco Karolína mlčky vrtěla hlavou.

„Právě. Nic. Ticho,“ zašeptala Helena a zamířila k oknu.

Zvuk kroků rozléhající se půdním prostorem jen podtrhl její slova. Nejenže utichlo pískání, ale nebyl slyšet ani obvyklý hukot z ulice, který odpoledne obvykle vrcholil a zklidnil se až pozdě večer.

„Kolik je vůbec hodin?“ zeptal se Vašek Karolíny.

Podívala se na telefon. Systém už naběhl, ale hodiny ukazovaly 00:00, pondělí 1. ledna 2001. Pod datem zářil nápis: No signal.

„Nevím, píše mi to rok 2001 a že tu není signál,“ řekla a snažila se v menu zjistit aspoň dostupnost jejich domácí wifi sítě. Byli jen o jedno patro výš, takže by sem signál měl dosáhnout, soudila. Jenže telefon se neměl k čemu připojit, nenašel ani jejich domácí síť, ani žádnou bezdrátovou či mobilní. Zamračeně schovala telefon do kapsy.

„Pojďte sem,“ zavolala Helena od okna. Karolína s Vaškem vyrazili k ní.

„Co to má sakra znamenat?“ přerušil Vašek ticho, které zavládlo, když pohlédli na ulici pod sebou.

Jejich ulice vypadala jinak. Stromy lemující oba chodníky byly pryč, stejně jako řady zaparkovaných aut. Místo optiky v protějším domě byly jen zatažené rezavé rolety. Černobílé dlažební kostky na chodnících vystřídala dlažba částečně pokrytá starým a děravým asfaltem.

„Podívejte na ty lidi,“ zašeptala Helena, jako by se bála, že ji skupina chodců dole na ulici uslyší.

„Co to mají na sobě?“ zeptala se stejně tiše Karolína.

Všichni na ulici byli oblečení jako z minulého století. Muži měli klobouky, košile, plátěné kalhoty a kožené boty, přes předloktí nesli přehozené kabáty či saka. Ženy oblečené v blůzách a sukních pod kolena si vykračovaly v lodičkách na podpatku a některé měly na hlavě malé kloboučky. Nikdo neměl džíny, tenisky ani jiné sportovní oblečení.

Ticho najednou přerušil zvuk motoru a ulicí projel černý vůz. Děti se po sobě překvapeně podívaly. Podobný vůz naposledy viděly v expozici veteránů v muzeu.

„Tady snad natáče nějaký film nebo co,“ prohlásil Vašek, když jim automobil zmizel z dohledu.

Helena jen vrtěla hlavou. „Kvůli filmu by přece nepokáceli stromy v ulici a neměnili celou dlažbu. A hlavně, proč by někdo přerovnával všechny věci na půdě?“ řekla a posadila se na židli.

„Tak co se tu sakra stalo?“ zeptal se Vašek.

„V první řadě se laskavě přestaň tak blbě ptát. Jsme na tom všichni stejně a víme tolik co ty,“ zpražila ho sestra pohledem. „Něco se stalo, možná jsme omdleli na delší dobu, než jsme mysleli... Ale něco je špatně. Neměli jsme lézt dovnitř...“ dodala tiše a pohledem sklouzla zpět ke kameni.

Plně osvětlený působil ještě větším dojmem než v přitmě za skříněmi. Temná škvíra se na ně šklebila, jako by je zvala k další návštěvě.

„Proč jsi vlastně předtím tak najednou chtěla ven?“ zeptala se Karolína, která si při pohledu na kámen vybavila okamžiky těsně předtím, než omdleli.

„Když jsem tě tam viděla stát, vypadala jsi, jako by ses vznášela vesmírem,“ řekla Helena. „A došlo mi, že přesně to samé bylo v tom deníku. Ten... jak se jen jmenoval? Schneider? Psal tam o vnitřku toho Zvonu, který zkoumal. Že dovnitř jen opatrně nakoukl, protože se kdysi stala nějaká nehoda či co, a bál se tam vlézt. Myslím, že o tom psal jako o ‚události‘. A když jsem tě uviděla, napadlo mě, že tenhle balvan je tím Zvonem. Tvarem zvon trochu připomíná. Nechápu, že mně to nedocvaklo dřív, vždyť jsem ty deníky četla jen chvíli předtím, než jsme vlezli dovnitř.“ Helena zabořila obličej do dlaní a Karolína s Vaškem hleděli na balvan. Po zádech jim přeběhl mráz.

Je možné, že opravdu šlo o onen tajemný artefakt, na němž si podle deníků za války vylámalo zuby kdovíkolik vědců?

„Teď každopádně musíme zjistit, co se stalo, a najít Edu,“ přerušila ticho Helena. „Pojďme dolů,“ dodala a zamířila doprostřed půdy, kde se nacházelo schodiště.

Došli k chatrnému zábradlí, jež lemovalo otvor v podlaze, a pohlédli ze schodů dolů. Na jejich konci byly dveře.

„Tam přece dveře být nemají,“ řekla Karolína.

„Tady nemá být spousta věcí,“ odvětil Vašek a vyrazil po schodech.

„Opatrně,“ řekla mu Helena, sotva sešli na poslední schod a Vašek se natáhl po klice. Pohlédl na ni, a když uviděl vážný výraz v jejím obličeji, jen mlčky kývl.

Pomalu stiskl kliku a dveře se s lehkým cvaknutím otevřely. Nechal je jen na malou mezeru a přiložil k ní ucho. Odněkud zdola se tiše nesla klasická hudba, jinak v domě panoval klid. Vašek pokynul dívkám a společně vyšli na chodbu.

„Kde to jsme?“ vydechla Karolína, když se rozhlédla. Stála na chodbě, kde býval jejich byt, ale ona si teď připadala jako v cizím domě.

Děti hleděly do jakési velké kanceláře. U stěn stály skříně, regály s kartotékami, knihami a šanony, menší skříňky i komody. Ve středu místnosti bylo několik stolů a na nich hromádky papírů, psací stroje a rýsovací potřeby. Na druhé straně místnosti vedly dvojce dveře se skleněnou výplní v horní části do dalších místností. Karolína si uvědomila, že dveře nalevo jsou od ložnice rodičů a ty napravo od jejího a Edova pokoje. Že by se Eda schoval tam? napadlo ji.

Pomalu vešla do kanceláře a Vašek s Helenou ji tiše následovali. Jejich kroky tlumil tmavě modrý koberec. Procházeli kolem stolů a mlčky si prohlíželi věci, které na nich byly vyskládané.

První prolomil ticho Vašek. „Vždyť tady to taky vypadá jako z minulého století. Koukněte na ty psací stroje. Nebo ten telefon!“ ukazoval na černý telefon s kulatým číselníkem.

„Jdu se podívat, jestli tam není Eda,“ pohodila Karolína hlavou ke dveřím, které v jejich bytě vedly do dětského pokoje. V hloubi duše doufala, že pokoj bude vypadat pořád stejně, její i Edova postel budou tam, kde vždycky, a Eda už bude spát. Ona se zachumlá do peřiny, a až se ráno vzbudí, bude vše zase v pořádku.

Už když se ale blížila ke dveřím, představa postele s měkkou peřinou se začala rozplývat. Prosklenou tabulkou viděla masivní skříň z tmavého dřeva, která tam neměla co dělat. Když dveře konečně otevřela, zůstala zkoprněle stát na prahu.

„Co to má...?“ řekla nahlas.

„Co se děje?“ zeptala se Helena a nakoukla kamarádce přes rameno.

Karolína mlčky vstoupila do místnosti a Helena s Vaškem ji následovali. Uprostřed místnosti stál stůl ze stejného tmavého dřeva, jako byla skříň. Na stole ležely stojánek s několika staromódními plnicími pery, další černý telefon s kulatým číselníkem, složené noviny, podlouhlé kovové pouzdro a stoh papírů zatížený pozlaceným těžítkem, z nějž hrdě trčely dvě malinké červené vlaječky s hákovým křížem. Ze zdi za stolem shlížel přísně se tvářící muž v hnědé uniformě a s knírkem pod nosem. Všichni okamžitě poznali Adolfa Hitlera.

„A sakra. Tohle nevypadá dobře,“ zaklel Vašek.

„Ne, to teda nevypadá,“ souhlasila Helena, když si ze stolu vzala noviny a přelétla očima první stranu.

„Panebože, vždyť přímo tady byla moje postel! Co mi to udělali s pokojem? Edo?!“ Karolína pochodovala po pokoji a mávala rukama.

„Podívejte se na tohle,“ rozložila Helena noviny na stole.

Nahlédli jí přes rameno.

Na úvodní stránce byl velký nápis „Morgenpost“, vyvedený ostře řezaným ozdobným písmem. Pod ním bylo několik článků rozdělených do sloupků a tři černobílé fotografie. Na první byl detailní snímek muže v helmě připalujícího si doutník, na další skupina vojáků zkoumající pušku s nasazeným bajonetem a na poslední řada pochodujících vojáků v zimním oblečení. Veškerý text byl v němčině.

„Německé noviny. V těch si asi moc nepočteme,“ pokrčil rameny Vašek.

Helena mlčky poklepala na jeden řádek vpravo nahoře.

„Sonntag, 15. April 1945,“ přečetla Karolína. „Noviny z války. No, netuším, kde se tu vzaly, ale docela sem zapadají. Všechno tady vypadá jako z muzea.“

„Vraťme se na půdu. Nelíbí se mi to tu,“ řekla Helena s pohledem upřeným na portrét na stěně.

Vyšli z místnosti a zamířili přes kancelář zpět na chodbu.

„No ale...“ zamyslela se Karolína, když znovu očima přejela po vybavení místnosti a pohladila opěradlo jedné ze židlí. „Ono to

nevypadá jako věci z muzea. Je to staré, ale působí to tak nějak... nově.“

Vtom se místností rozlehla rána. „Sakra!“ zaklel tiše Vašek.

Dívky se polekaně otočily a uviděly ho, jak zvedá ze země telefon. „Zakopl jsem o kabel,“ vysvětloval a ukazoval prstem na šňůru táhnoucí se po zemi od stolů do zdířky ve zdi.

„Hans?!“ ozval se zdola mužský hlas a hudba utichla.

Všichni tři se na sebe vyděšeně podívali.

„Hans! Bist du das?“¹ zavolal hlas znovu. Chvíli nato se kancelář a ztichlou chodbou rozlehly zvuky kroků mířících po schodech vzhůru.

„Honem, pod stoly!“ zašeptala Karolína a hned se pod jeden vrhla. Vašek rychle položil telefon a i s Helenou se nasoukali pod jiný stůl. Naštěstí měly stoly na bocích desky, takže ode dveří pod ně nebylo vidět.

Klapání bot na schodech utichlo a nahradil je tichý zvuk kročejů po koberci.

„Hans? Bist du hier?“² Muž musel stát ve dveřích. Děti si představovaly, jak pohledem přejíždí po prázdné místnosti.

„Hmm, ich würde schwören, ich habe etwas gehört,“³ zamumlal po chvíli ticha muž. Vzápětí se ozval zvuk vzdalujících se kroků. Děti se mlčky krčily pod stolem, dokud neuslyšely cvaknutí zavíraných dveří o pár pater níže. Opatrně vylezly ze skryše. Ztichlým domem se opět rozezněla hudba. Co nejtišeji přešly místnost a po schodech vyšly zpět na půdu.

Posadily se na jeden z trámů a vydechly úlevou. Byly u nich v domě, a přece se bály, aby je tu nikdo nenašel. Jako by se ocitly v nové, zvrácené realitě.

„Já myslím, že ty noviny nebyly tak staré, jak si myslíme,“ přerušila mlčení Helena.

1 „Hansi! Jsi to ty?“

2 „Hansi? Jsi tu?“

3 „Hmm, přísahal bych, že jsem něco slyšel.“

„Ty noviny dole? Vždyť byly z války,“ mávl rukou Vašek. „Noviny mě nezajímají, chci vědět, co se tu stalo,“ dodal a podrážděně klepal patou do podlahy.

„Právě, z války,“ řekla Helena. „Ale vezměte si, jak tady všechno vypadá. Ten telefon, lidi na ulici... A ta kancelář, kde není ani jeden počítač? Do toho ty hákové kříže na stole a Hitler na zdi...“ zavrtěla hlavou a odmlčela se.

„Co tím chceš říct?“ zeptala se Karolína. Cítila, jak se jí ježí vlasy na zátylku.

Helena se na oba podívala. „Že ty noviny sice jsou z války, ale myslím, že jsou dnešní.“

Vašek na ni vyvalil oči a prudce vstal. „Počkej, počkej. Jako že je rok 1945? Že jsme se ocitli v roce 1945? To jako že jsme sem přicestovali časem? To je přece blbost!“

„Já vím,“ odvětila Helena. „Mně to nevykládej. Ale podívej se kolem sebe. Tobě to tu přijde normální?“

„Ne, ale sorry, cestování v čase, to je na mě trochu moc. Co když je to, já nevím, nějaký prank, nebo tak něco? Za chvíli tu na nás vybafne tvůj brácha a bude z nás mít akorát srandu,“ přecházel Vašek sem tam a podíval se na Karolínu. „Kde vůbec je? Třeba s náma do toho šutru nevlezl schválně. Pak to tady celý předělali a teď si nás potají nahrávají,“ dodal a rozhlížel se po půdě, jako by někde na trámu měla být špatně schovaná skrytá kamera.

„Fakt si myslíš, že by to mohla být pravda?“ obrátila se Karolína na Helenu a Vaška si nevšímala.

„Nevím,“ povzdechla si Helena. „Zní to šíleně a taky se mi tomu nechce věřit. Ale jak to vysvětlit jinak? Vždyť za tu chvíli, co jsme byli mimo, by nikdo takhle předělat dům nestihl. A hlavně proč?“ Na okamžik se odmlčela. „Ne, nevěřím a nechci věřit tomu, že nás to přeneslo do minulosti. Jen mě teď jiné vysvětlení nenapadá.“ Zrak měla upřený na kámen, stojící pár metrů od nich.

Karolína sledovala její pohled.

„Jestli to byl ten kámen, tak to znamená, že Eda...“

„...tu není. Zůstal doma,“ dořekla za ni Helena.

Karolína se opřela o trám, zavřela oči a představila si svého malého brášku, jak stojí před temnou mezerou mezi skříněmi a čeká, až vyjdou ven. Po chvíli na ně zkusí zavolat, a když se mu nedostane odpovědi, ozve se v jeho hlase narůstající zloba, Eda si totiž myslí, že si z něj dělají legraci. Uraženě postává před skříněmi, až se po několika minutách konečně odhodlá jít dál. Obchází kámen kolem dokola a našťvaný výraz v obličeji se mu mění ve zmatený. Obejde kámen ještě několikrát a postupně zrychluje krok, až skoro běží. Volá ji, zakopne a odře si koleno, ale sotva si toho všimne. Karolína ho v duchu vidí, jak stojí před kamenem a z hrdla se mu vydere první vzlyk. Otočí se, s pláčem proběhne mezi skříněmi a běží ke dveřím z půdy. Samozřejmě jsou pořád zamčené, chvíli marně lomcuje klikou, až do nich nakonec začne zoufale bušit pěstmi a křičet o pomoc. Stále volá její jméno: „Kájo! Kájo!“

„...Kájo?“ ozval se tichý hlas.

Karolína otevřela oči zalité slzami a stěží před sebou rozeznala Helenin rozostřený obličej. Rukávem mikiny si otřela slzy z tváří a zrak jí padl na ten zpropadený kámen. Zvon. Hlava jí opět začala pulzovat bolestí.

„Asi jsem na chvíli usnula,“ řekla a pokusila se usmát. Úsměv se ale změnil spíše v škleb. „Bolí mě hlava,“ dodala.

„Já vím,“ odvětila Helena. „Ale jestli máš otřes mozku, neměla bys teď spát. Pojd,“ podala kamarádce ruku a pomohla jí vstát.

Stály před oknem a dívaly se dolů na ulici. Pořád po ní chodili lidé v oblečení jako z minulého století a čas od času projel automobil jako z přehlídky veteránů.

„Co budeme dělat?“ pronesla Karolína.

„Jestli jsme opravdu v roce 1945, tak nám může pomoci jen jeden člověk,“ řekla Helena.

„Myslíš toho vědce? Jak se vlastně jmenoval? Znělo to německy.“

„Schneider. K. Schneider,“ pokývala Helena hlavou. „A jestli je to celé jen žert, tak se ztrapníme, ale to se nedá nic dělat. Budeme radši počítat s tou horší variantou,“ dodala a podívala se na Vaška.

Ten přikývl. „Jak ho ale najdeme?“ zeptal se.

„To nevím,“ povzdechla si Helena. „Můžeme zkusit jít na policii, třeba by nám poradili...“

„Nebo nás rovnou zavřou jako špiony,“ zavrtěla Karolína hlavou. „Jestli je to všechno pravda, tak tu vládnou nacisti. Nemůžeme počítat s tím, že nám budou pomáhat najít vědce, který se věnoval něčemu takovému, jako je Zvon.“

„Hmm... to je asi fakt,“ řekla Helena. „Ale co tedy uděláme? Za kým půjdeme? Vždyť tu nikoho neznáme. A tady přece zůstat nemůžeme.“

„Počkejte,“ skočil jim do debaty Vašek. „Jestli je teď rok 1945, tak jsme o kolik let zpátky? 2021 minus 1945 je...“ Na okamžik se odmlčel a jen němě pohyboval rty. „...šedesát šest, ne, moment, sedmdesát šest. Kolik je babičce?“ Zadíval se na Helenu.

„Letos měla devadesát tři,“ odvětila Helena.

„Takže to znamená, že v roce 1945 jí bylo... sedmnáct,“ řekl Vašek po další chvilce počítání.

„Osmnáct. Má narozeniny v únoru, takže teď už jí je osmnáct,“ opravila ho Helena. „Ale máš pravdu, babička by nám snad mohla pomoci. Každopádně tu nikoho jiného neznáme.“

„Počkejte,“ řekla Karolína. „Vždyť ona vás ale taky nezná. Je to teď holka jen o pár let starší, než jsme my. Co jí řekneme, až k ní přijdeme? Navíc ani nevíme, kde ji hledat. I když... to by nám třeba na policii mohli poradit... Pokud si něco vymyslíme, nebude to tak podezřelé.“

„Já myslím, že vím, kde ji hledat,“ prohlásil Vašek. „Měla by pořád bydlet ve svém bytě. Naši už se jí roky ptají, jestli nechce jít do domova důchodců, ale prej že když v tom bytě přežila válku i komunisty, před smrtí nikam utíkat nebude. Slyšel jsem tátu, jak to říkal mámě,“ dodal, když viděl Helenino tázavě zvednuté obočí.

„A kde to vůbec je? Dostaneme se tam teď ještě? A co jí vůbec povíme? Těžko vám uvěří, že jste její vnoučata,“ namítla Karolína.

„Bez problémů, je to jen pár minut odsud. V Italský, kousek za Mírákem,“ řekl Vašek.

„Vašek má pravdu, nikoho lepšího tu nemáme. Něco si zkusíme vymyslet. Času máme dost. V tomhle teď ven stejně nemůžeme,“ řekla Helena a zatahala se za rukáv mikiny. „A odhaduju, že stmívat se začne až tak za hodinu.“

Chvíli mlčky uvažovali, jak babičku přimět k tomu, aby jim pomohla.

„Co jí říct, že jsme přijeli prostě na návštěvu? Že já jsem bratranec a vy sestřenice, zkoušeli jsme volat, ale nešlo to, tak jsme prostě přijeli...?“ ozval se Vašek.

„Myslíš, že babička nezná svoje bratrance a sestřenice?“ zpražila ho pohledem Helena.

„Tak z druhého kolene?“

„Babičce je teď sice jen osmnáct, ale to neznamená, že je blbá. Tohle prokoukne hned mezi dveřma.“

„Tak máš snad lepší nápad?“ odsekl Vašek.

„Jak můžu mít lepší nápad, když furt něco meleš?“

„Já že melu? A koho napadlo jít za babičkou?“

„A kdo tady předtím běhal jak tydýt po půdě a hledal kamery? A kdo dole shodil ten telefon a málem nás kvůli tomu našel ten chlap?“

„Nehádejte se prosím,“ přerušila je Karolína, když se Vašek začal nadechovat k dalšímu výpadu. „Tím se nikam nedostaneme. Nejlepší asi bude přece jen říct jí pravdu. Ať už si vymyslíme cokoliv, pokud nás prokoukne, jsme v háji. To nemůžeme riskovat. Nemáme nikoho jiného, za kým bysme mohli jít.“

„A to jako myslíš, že když na ni zazvoníme a řekneme jí: ‚Ahoj, babi, právě jsme přišli z budoucnosti. Sháníme jednoho vědce, co pracoval na stroji času. Nevíš náhodou, kde je?‘, že nás pozve dál a všechno bude v pohodě?“ odvětil Vašek naštvaně.

„Ježíši, přece jí to neřekneme hned ve dveřích, ne?“ zarazila ho Karolína podrážděně. „Zkusíme ji nejdřív poprosit o pomoc a pak jí postupně vysvětlíme, že nejsme odsud. Podle oblečení to beztak pozná.“

„Jen aby nás nevyrazila hned,“ zapochybovala Helena.

„Tak jí musíme povědět něco, co ji přesvědčí. Něco, co bychom jako cizí nemohli vědět. Prostě musíme přijít na něco, proč nám uvěří. Tedy spíš vy musíte na něco přijít,“ dodala Karolína a podívala se na sourozence.

Vašek pohlédl na Helenu.

„Ty jo... já toho vlastně o babičce moc nevím. Co jí říct třeba něco o dědovi?“

„No jo, ale je jí teprve osmnáct, to dědu ještě ani nemusí znát. To chce něco z jejího mládí..., ale když ona je už tak stará,“ povzdechla si Helena.

„A neměla náhodou sestru? Mám pocit, že se kdysi našim zmiňovala o něčem, co má ještě po sestře. To by mohlo být ono!“ řekl Vašek s rozzářenýma očima. Vzápětí ale svraštil čelo. „Je to možná dva roky zpátky. Byli jsme u ní na návštěvě po narozeninách... teď nevím, jestli to byly moje, nebo tvoje... Něco dělala a říkala tátovi, že to není žádný šmejda jako dneska, že to sestra kupovala snad už před válkou a že to stálo spoustu peněz. Co to ale krucinál bylo?“

Vašek si prsty rozčileně poklepával do kolene a hleděl na Helenu. Ta se mračila podobně jako on, ale jen vrtěla hlavou.

„To nevím. Žádnou věc si nevybavuju.“

„Ale jo, určitě něco takovýho má... Jenže co to jen bylo? Táta jí tehdy snad chtěl koupit něco novýho, protože říkal, že je zbytečný dělat to takhle postaru. Musí to být něco zastaralýho, ale babička na tom pořád lpí.“

„Nechtěl jí koupit třeba rychlovarnou konvici? Vaří přece vodu pořád v konvici na sporáku. Ale že by ta byla tak stará a ona na ní nějak lpěla, to se mi úplně nezdá,“ zamyslela se Helena.

„Ne, konvice to nebyla,“ zavrtěl Vašek hlavou. „Ale něco s vodou to vlastně bylo...“ Zarazil se. „Kafe,“ řekl tiše. Najednou vyskočil, až sebou dívky cukly. „Kafe! Chystala kafe a mlela ho na mlýnku! Takovým starým, jak se musí točit klikou, a kafe pak padá do toho šuplíku. Víš, jakej myslím?“ obrátil se na Helenu.

„Jo, máš pravdu, kafe mele na starém mlýnku,“ pokrčila Helena rameny.

„Jo. Je to starej mlýnek po sestře. To když jí řekneme, tak to přece musí zabrat,“ řekl Vašek a těkal pohledem z Heleny na Karolínu.

„Zní to dobře. Otázka je, jestli to bude stačit,“ odvětila Karolína. „Nenapadá vás ještě něco?“

„Pak už jen ten děda. Jinak teď fakt nevím,“ řekl Vašek.

„Taky mě teď už nic nenapadá,“ zavrtěla Helena hlavou. „To je hrozné, je to naše babička a vlastně o ní skoro nic nevíme.“

„Něco přece jo. Víme, kolik jí je, že nechce do domova důchodců, že loni byla na operaci s očima...“ začal Vašek počítat na prstech.

„Bezva,“ zatvářila se Helena kysele. „Ale o tom, co dělala za války nebo i po ní, jsme se s ní nikdy nebavili. Ani o prasetě nic nevíme.“

„No, ale dneska to asi napravíme,“ řekl Vašek a podíval se z okna. „Pomalů se začíná stmívat.“

Venku se opravdu zešeřilo. Hlavou se jim honilo, co všechno by se mohlo pokazit. Co když se jim do babiččina domu nepodaří dostat? Co když si kolemjdoucí všimnou jejich zvláštního oblečení? A hlavně, bude babička doma a bude ochotná je vyslechnout?

Po všem tom vypětí si náhle uvědomili, že jim kručí v břiše a mají žízeň. Bylo jim jasné, že na půdě zůstat nemůžou.

„Všimli jste si, že nesvítí lampy?“ zeptala se Karolína. Venku už byla skoro tma a ulicí spěchalo jen pár osamocených chodců.

„No jo,“ podivil se Vašek, „a nejen lampy, vždyť nesvítí ani světla v oknech. Že by výpadek proudu?“

„Nebo možná šetří proudem. Jestli je duben 1945, válka bude zakrátko končit. Němcům už musí touhle dobou slušně téct do bot,“ řekla Helena.

„To nám hraje do karet, ve tmě si nás snad nikdo nevšimne. Tak co, půjdeme?“ obrátila se na sourozence Karolína.

Přikývli a potichu sestoupili po schodech na chodbu. Hudba linoucí se předtím ze spodního patra umlkla a dům byl temný a tichý.

Mlčky vyrazili po dalším schodišti dolů. Snažili se našlapovat co nejtišeji.

O dvě patra níž se na okamžik zastavili. V místě, kde měl být Helenin a Vaškův byt, se nacházela prakticky totožná kancelář jako nahoře. Pohlédli na sebe a beze slova pokračovali dál.

V mezipatře se všichni náhle zastavili, jako když do nich uhodí. Skleněnou tabulkou dveří jedné kanceláře pronikalo do chodby se schodištěm světlo. Někdo, pravděpodobně stejný muž, který se předtím objevil v horní kanceláři, byl pořád ještě v práci. Děti napjatě poslouchaly. V místnosti panovalo ticho, jen občas přerušené sotva slyšitelným zašustěním papíru.

„Přikrčíme se a zkusíme projít. Nemá cenu čekat. Kdoví dokdy tu bude,“ zašeptal Vašek. Dívky přikývly a všichni si přidřepli. Pomalu sestupovali po schodech. Na předposledním schodu se zastavili a opět nastražili uši. Zevnitř se ozývalo pořád jen tiché šustění papíru. Vašek kývl hlavou a jeden po druhém se vydali přes chodbu.

Přikrčení došli až do dalšího mezipatra. Konečně se mohli postavit. Neznámý si jich nevšiml. Tiše seběhli zbývající schody. Otevřeli dveře a vyšli na ulici. Ovanul je chladný dubnový vánek.

„Jdeme,“ zašeptala Karolína a zamířila ke křižovatce s Francouzskou.

Na rohu domu se zastavili. Na Francouzské vládl výrazně větší ruch. Naštěstí se o ně nikdo z kolemjdoucích nezajímal.

„Koukněte, co to mají se světly? Vždyť nemůžou skoro nic vidět,“ ukázal Vašek na projíždějící vozy. Všechny měly místo klasických světlometů úzké vodorovné štěrby propouštějící jen slabý proužek světla.

Děti vyrazily ulicí a raději se moc nerozhlížely okolo sebe, aby nebudily zbytečnou pozornost. Zdálo se jim, že ostatní chodci spěchají s pohledem zarytým do země, a tak je napodobily.

Přesto po chvíli Helena zašeptala: „Elektrina normálně funguje, podívejte se na okna.“

Karolína s Vaškem se zadívali na dům přes ulici. Ač na první pohled vypadal temně, všimli si, že se z některých oken line

slabá záře. Na jiných rozeznali svítící rámeček. Jako by všichni obyvatelé bytů zatemnili okna závěsy nebo skla něčím zakryli.

„Proč okna tak zabedňují? To nechtějí, aby bylo vidět dovnitř?“ uvažovala Helena.

„Taky to nechápu,“ zašeptala Karolína. „Radši pojďme dál.“

Po několika minutách chůze se zastavili. Stáli na kraji náměstí Míru. Neosvětlený park působil zlověstným dojmem, ještě umocněným nezvyklým tichem. Věž kostela svaté Ludmily se ztrácela vysoko ve tmě.

Až na pár osamocených chodců byli na náměstí sami a nemohli se zbavit pocitu, že na ně z potemnělých oken hledí desítky očí a sledují každý jejich pohyb.

Najednou se náměstím rozeznělo zacinkání a ze zatačky se vynořila tramvaj. Tmu před sebou zaháněla jen úzkým proužkem světla pronikajícím ze zakrytého světloometu. Zbytek tramvaje působil zvláště přízračným dojmem. Všechna okna tramvaje zářila slabou modrou barvou a lidé uvnitř vypadali jako umrlci pod vodní hladinou.

Tramvaj zastavila a vystoupilo z ní několik chodců, kteří bez zbytečného otálení vyrazili za svým cílem. Po chvíli se tramvaj znovu rozjela a projela kolem překvapených dětí.

„Co to mělo bejt? K čemu modrá okna?“ řekl Vašek, když hleděli za vzdalujícím se červeným světlem na zádi tramvaje.

„Nevím, ale chci už někam dovnitř. Vůbec se mi to venku nelíbí,“ zašeptala Helena.

Přeběhli prázdnou ulici a zamířili přes park. Ušli ale jen pár kroků, když Vašek, který šel o krok napřed, zakopl a skoulel se do jakési jámy.

„Au! Sakra, co je to tu za díru?“ nadával tlumeně a držel se za koleno.

Karolína s Helenou sešly opatrně za ním a pomohly mu vstát. Sykl bolestí. Odřel si koleno a krev mu pomalu stékala po holeni.

„Pojď, musíme jít. Teď s tím nic neuděláme,“ řekla Helena, když mu krev setřela kapesníkem. „Klika, že ta díra nebyla hlubší.“

Vyškrábali se ven a pokračovali opatrně dál.

„Pozor, tady je další,“ zvedla po chvíli Karolína ruku a zastavila se. Helena s kulhajícím Vaškem se zarazili vedle ní. V tmavém chodníku před nimi se nezřetelně rýsoval temný obrys další prohlubně.

„Proč to aspoň nějak neoznačí, když tu něco kopou?“ zavrtěla Karolína hlavou.

„Mně se úplně nezdá, že by tu něco kopali,“ řekla Helena a mžourala do tmy.

„Jak to myslíš? Proč tu teda ty díry jsou?“ zeptal se Vašek.

„To nevím, ale jako výkop to moc nevypadá,“ odpověděla Helena. „Přijde mi to spíš jako kráter nebo tak něco.“

„Myslíš jako po výbuchu? Že se tady bojovalo?“ řekl Vašek a nevědomky se rozhlédl, jako by se měli každou chvíli z houští vyřítit vojáci s tasenými bajonety.

„Vypadá to tak... Ale nevím, jestli se v dubnu v Praze bojovalo. Na dějepis jsem nikdy moc nebyla...“ pokrčila rameny Helena.

„Tak to jsme na tom asi všichni stejně. Ale třeba nám to babička vysvětlí,“ dodala Karolína.

Opatrně se vydali dál přes park. Čím víc se blížili ke křižovatce Anglické s Italskou, tím zřetelněji před sebou slyšeli hovor několika lidí. Už dokázali rozeznat nejen jednotlivé hlasy, ale i to, že mluví německy. Zastavili se za křovím kousek od okraje parku a vykukli mezi listím.

Na křižovatce, zhruba dvacet metrů od jejich úkrytu, stál hlouček šesti mužů, kteří o něčem diskutovali. V chabém světle pro-
jíždějícího auta děti poznaly, že jsou to vojáci v uniformách. Na hlavách se jim leskly helmy a na zádech pušky, v prstech svírali slabě žhnoucí cigarety. Trojici bylo jasné, že nepozorovaně kolem nich projít nemůže.

„To nedáme, obejdeme to radši okolo divadla,“ zašeptala Karolína.

Helena s Vaškem jen přikývli a pak se tiše vydali parkem na druhou stranu. Vyhnuli se dalšímu kráteru a po necelých padesáti metrech stanuli před budovou Divadla na Vinohradech.

Přesvědčili se, že po ulici nikdo nejde, a rychle přeběhli silnici. Vojáci stáli jen pár desítek metrů od nich, ale ve tmě trojici vidět nemohli.

Děti zamířily do boční ulice, vtom se ale za nimi ozval zvuk motoru. Otočily se a spatřily, jak se ze Slezské vyřítíl velký černý vůz. Světlo pronikající šterbinami světlometů rozřízlo tmu a na okamžik je ozářilo. Vůz se prohnal kolem nich a opět je zahalila tma.

Zůstaly stát jako opaření. Všiml si jich někdo z vojáků během těch pár vteřin, kdy na ně svítila světla automobilu?

Ze skupinky se ozval jeden o něco hlasitější hlas. Kdyby tak jen rozuměly tomu, co říkal!

Vzápětí se náměstím rozlehl zvuk páru těžkých bot. Nebylo pochyb, že dotyčný míří jejich směrem.

„Was macht ihr da? Wißt ihr denn nicht, wie spät es ist?“¹ zavolal ze tmy hrubý hlas.

Karolína cítila, jak jí na těle vyrazil studený pot.

„Honem, zdrháme,“ zašeptala a rozběhla se ulicí kolem divadla. Vašek s Helenou na nic nečekali a pádili hned za ní.

„Was macht ihr denn?! Halt! Schnell, sie laufen weg!“² rozkřikl se hlas za nimi.

Na křižovatku pod divadlem doběhla Karolína první. Vašek uháněl těsně za ní, zranění kolene zjevně nebylo vážné. Helena byla jen pár kroků za nimi. Na křižovatce zahnuli doleva a Karolína se rychle ohlédla. Nikoho neviděla, ale podle těžkého dusotu musel voják utíkat za nimi. Ještě horší bylo, že po temné fasádě divadla přešel kužel světla. To snad ne, pomyslela si. Jestli mají baterku, tak se jim jen tak neztratíme.

„Musíme – se – rychle – někde – schovat,“ odsekávala Karolína slova při běhu.

„K babičce – je – to – už – jen – kousek,“ odvětil zadýchaně Vašek. „Za mnou!“ Předběhl Karolínu a na další křižovatce zahnul doprava.

1 „Co tady děláte? To nevíte, kolik je hodin?“

2 „Co to děláte?! Stůjte! Honem, utíkají!“

Dívky ho následovaly a všichni se tryskem hnali prázdnou a temnou ulicí. V uších jim bušila krev a hučel vlastní dech, takže nedokázali rozeznat, jak daleko za nimi jsou jejich pronásledovatelé.

„Tamhle – to – je,“ sípal Vašek a ukázal rukou před sebe. Hned nato prudce zastavil, popadl kliku a rozrazil dveře jednoho domu. Karolína byla těsně za ním a opět se ohlédla za sebe. Helena ji ztěžka dobíhala. Za ní Karolína naštěstí neviděla nikoho. Podle hlasitého volání v němčině jí ale bylo jasné, že vojáci se v křižovatce objeví každým okamžikem. Obě dívky vklouzly do domu téměř současně a rychle za sebou zavřely dveře.

„Nemůžeme – tu – zůstat - stát. Musíme – se – schovat,“ oddechovala Karolína a poplácala Helenu po zádech.

„Pojď,“ zašeptala a nahmatala Heleninu ruku.

„Zkusíme se schovat na dvoře,“ zašeptal Vašek. Karolína zašmátrala před sebou a chytla kamaráda za ruku.

„Dobře, běž první,“ řekla.

Vašek přitiskl dlaň druhé ruky na zeď a potmě táhl děvčata za sebou.

„Pozor, tady jsou schody. Dva,“ zašeptal po několika krocích.

Vzápětí se po ulici za dveřmi přehnal první pár nohou. Vašek přidal do kroku, aby byli z chodby co nejdříve pryč. Pokud si vzpomínal dobře, měla by se kousek za dvojicí schodů chodba dělit. Vlevo stoupalo schodiště do horních pater, vpravo chodba pokračovala dále do dvora a vedlo z ní několik dveří, nejspíš do sklepa či kotelny, podobně jako v jejich domě.

Po pár dalších krocích Vaškovi stěna pod rukou zmizela a on sáhl do prázdna.

„Doprava,“ zašeptal.

Za dveřmi se v rychlém sledu prohnaly další dva páry nohou. Vaškovi bušilo srdce až v krku. Karolína s Helenou stály pořád v chodbě za dveřmi do domu. Pokud by některý z vojáků otevřel dveře a posvítíl dovnitř baterkou, měl by je před sebou jako na dlani.

Za rohem Vašek znovu přiložil ruku ke zdi a sunul se dál. Náhle jeho prsty o cosi zavadily, po hmatu poznal kliku. Stiskl ji, dveře zavržaly a otevřely se.

„Honem, tudy,“ sykl na holky.

Vstoupili dovnitř a Vašek se natáhl po klice, aby dveře zase zavřel. Vtom se před domem zastavil další z pronásledovatelů a dveře do domu se rozrazily, až práskly o zeď chodby. Hned nato se chodbou rozlil proud světla.

Vašek ztuhl s rukou na klice. Dveře teď zavřít nemohl, vrzání by je okamžitě prozradilo.

„Tak co?“ ozval se hlas zvenku.

„Nic,“ řekl jiný v chodbě. Světlo zmizelo a dveře se zabouchly.

Vašek kliku držel tak pevně, až ho brněly prsty. Pustil ji, teprve když v dálce odezněly poslední kroky. Dveře se okamžitě začaly přivírat a chodbou se rozlehlo táhlé vrzání pantů. Vašek dveře dovřel a těžce dosedl na zem. Konečně si mohl vydechnout. Byl celý zpocený, ale věděl, že to není pouze z běhu. Připadal si unavený, jako by běžel několik kilometrů, a ne jen pár set metrů.

„Vašku?“ zašeptal ze tmy Helenin hlas.

„Tady,“ hlesl unaveně.

Uslyšel šoupavé kroky a pak už ho sestra zase držela za ruku. Sedla si těsně vedle něj. Poznal, že tiše pláče. Dal jí ruku kolem ramen a přivinul ji k sobě.

„Už jsou pryč... už je to dobrý,“ ujišťoval šeptem ji i sebe.

Karolína se posadila na zem vedle Heleny. Opět ji bolela hlava a zmáhala ji únava. Cítila, jak se jí na záda lepí propocené tričko a klepou se jí nohy.

Seděli potmě a mlčeli.

„Měli bychom už jít za babičkou,“ pronesla po několika minutách Helena do ticha.

„Souhlas,“ řekla Karolína. Pomalu vstala a nahmatala v kapse telefon. Byla klika, že jí při honičce nevypadl. Rozsvítila na něm

baterku a před náhlým přívalem světla přivřela oči. Vyšli zpět na chodbu a zamířili ke schodišti.

„Mělo by to být druhé patro,“ řekl Vašek Karolíně.

Co nejtišeji vyrazili po schodech nahoru. Ve druhém patře se Vašek před jedněmi dveřmi zastavil. Zevnitř se ozýval tlumený hlas.

„Tady to je. Posviť radši na jmenovku,“ zašeptal a ukázal prstem k papírové cedulce na dveřích.

Karolína na ni namířila svítilnu. „Jana a Anežka Švarcovy,“ přečetla jména vyvedená úhledným písmem. „Možná mají návštěvu,“ dodala.

„Anežka Švarcová – tak se babička jmenovala za svobodna. Jana bude asi sestra,“ kývla Helena hlavou.

„Nepočkáme radši? Jestli mají návštěvu...“ zaváhal Vašek.

„A co když u nich bude přespávat? Riskla bych to,“ zavrtěla Karolína hlavou.

„Tak jo. Zkusíme to,“ řekl Vašek, nadechl se a zaklepal na dveře.

Hlas v bytě okamžitě ztichl. Několik vteřin bylo ticho a pak se ozvaly tiché kroky blížící se ke dveřím.

„Karolíno, telefon!“ sykla Helena, když si všimla, že Karolína v ruce stále drží rozsvícený mobil.

„A jo,“ hlesla Karolína. Vypnula svítilnu a ve chvíli, kdy strkala telefon do kapsy, se dveře otevřely.